

BAJRA ÁT

JOBBRA ÁT

SAJTÓANYAG

Művészeti és politikai radikalizmus
a Kádár-korban

Az Orfeo és az Inconnu csoport

2019.10.03. - 11.24.

Megnyitó: 2019.10.03. 18h

A kiállítást megnyitja: Wessely Anna

A *Balra át, jobbra át* című kiállítás azt vizsgálja, hogy milyen lehetőségei voltak a létező szocializmus keretein belül azoknak a csoportoknak, akiket saját művészeti és politikai programjuk vezetett a rendszer hol bal-, hol jobboldali kritikája felé. A világszerte megjelenő '68-as mozgalmakhoz közel álló Orfeo, és az 1970-es évek underground-jától a '80-as évek politikai ellenzéke felé mozduló Inconnu csoport egyaránt a művészeti és politikai radikalizmus összekapcsolására tett kísérletet. A különbségek és a hasonlóságok bemutatásán keresztül láthatóvá válik, hogy a késő Kádár-kori radikális művészeti kritikának milyen társadalmi és intézményes feltételei voltak.

Az Orfeo és az Inconnu története arra is figyelmeztet, hogy a szocializmus alatti művészeti ellenállást ne úgy képzeljük el, mintha az ellenzéki és hivatalos intézmények tisztán szétválaszthatóak lennének. Míg az Orfeóra az ellenük indított 1972-es lejárató kampányig a kulturális igazgatás a szocialista művészet utánpótlásaként tekintett, addig az Inconnu tagjai amatőr voltak, sőt politikai és művészeti radikalizmusuk ellenére is alkalmanként hozzáfértek a közművelődés tereihez.

A kiállítás négy – mindkét csoport életében jelentős – csomópont köré szervezve meséli el az Inconnu és az Orfeo történetét. Az élet és művészet egyesítésére tett kísérleteiken, az ideológiai és politikai elveiken, az amatőr művészethez való kényszerű vagy választott kapcsolódásukon, és a férfi-női viszonyokon keresztül hasonlítja ösz-

sze a két radikális politikai és művészeti törekvést. Ezek a szempontok megmutatják, hogy honnan ered a két csoport radikalizmusa, hogyan alakult a Kádár-kori állammal való kapcsolatuk és milyen tényezők formálták az Inconnu és az Orfeo ma is tartó utóéletét. A csoportok felbomlása, átalakulása óta tagjainak politikai életpályája is nagy utat járt be: Az Orfeo esetében a tagok jelentős része a liberális oldalon találta meg új politikai otthonát, míg az Inconnu alapítói közül többen a jobboldalon folytatták a pályafutásukat.

A két csoport történetében felbukkanó hasonlóságok és különbségek azonban nem csak érdekességek egy letűnt korból. A rendszerkritikus, az állammal és a művészeti élet szabályaival összeütközésbe kerülő pályakezdő művészek története az egész világon, Magyarországon pedig különösen ismerős történet. Az ilyen alkotókat az állami kultúrpolitika előbb-utóbb vagy elnyomja, vagy magába olvasztja, mert az ellenállás megfelelő egzisztenciális háttér nélkül nem folytatható a végtelenségig. Azonban fontos látni, hogy ezek a lázadások és kompromisszumok nem az egyes művészek nagyszerűségéből és gyengeségéből, hanem a rendszerek logikájából fakadnak – a kiállítás az Orfeo és az Inconnu történetén keresztül pedig épp ezt a logikát kívánja megmutatni.

Kurátorok: NAGY Kristóf, SZARVAS Márton
Kiállítás design: KRISTÓF Krisztián, LÓDI Virág
Koordináció: SZÉKELY Katalin

További információ: Bertalan Nóra // bertalan@ceu.edu // +36 30 271 2709

orfeo

GROUP
inconnu

OSA ARCHIVUM

Blinken OSA / Centrális Galéria
1051 Budapest, Arany János u. 32.